

Numara :

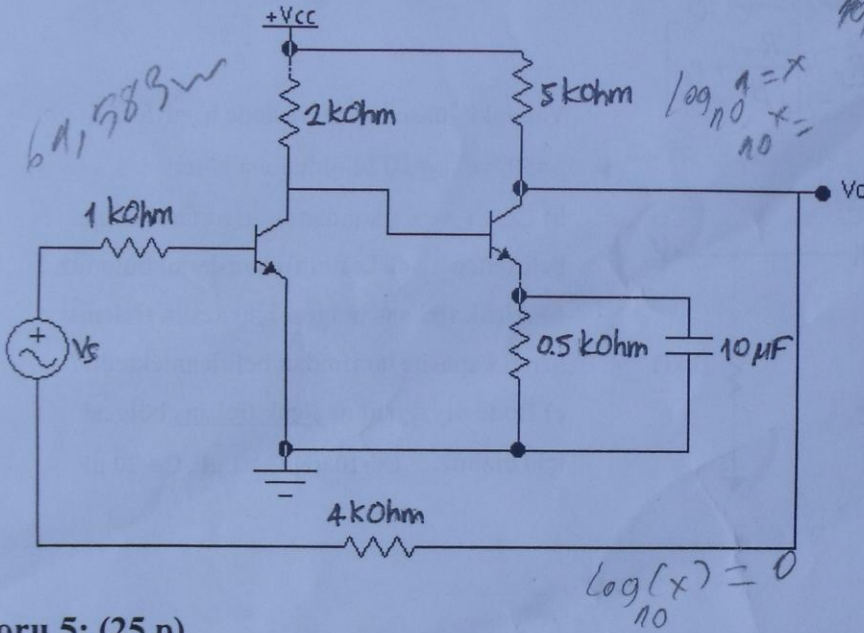
Ad Soyad :

Süre: 100 dakika

Soru 4: (25 p)

Aşağıdaki geribeslemeli yükselteç devresinde, $h_{ie}=2\text{ k}\Omega$, $h_{fe}=50$ olduğuna göre;

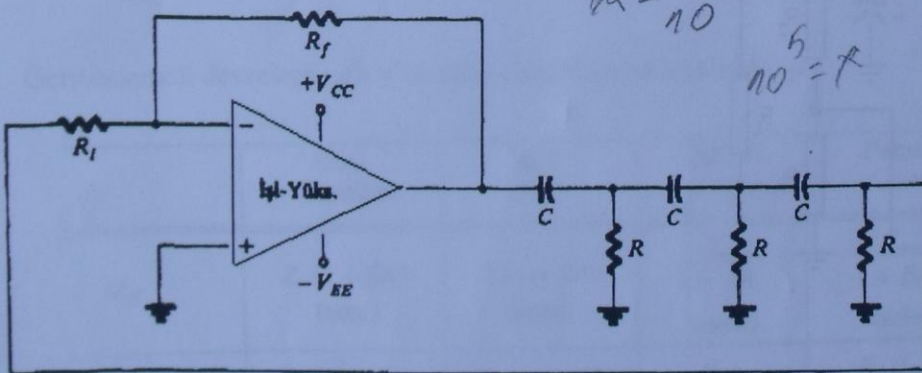
- Devredeki geri besleme tipini belirterek hibrit eşdeğer devreyi çiziniz;
- Geri besleme kazancını (A_f) ve geri besleme gerilim kazancını (A_{vf}) hesaplayınız.

Örnek: Seri gerilim geri besleme devresinde; $V_o=0$ yapılarak geri besleme direncinin girişte görünen değeri ve $I_i=0$ yapılarak çıkışta görünen değeri bulunur. Buradan hareketle sizin devrenizin geri besleme türüne göre giriş ve çıkış değerlerini belirleyebilirsiniz.

Soru 5: (25 p)

- Osilatör devrelerinde ne tür geri besleme kullanılır, neden?
- Aşağıdaki devrenin ne tür bir osilatör devresi olduğunu belirterek çalışmasını anlatınız.
- $R=1\text{ k}\Omega$ ve $C=10\text{ }\mu\text{F}$ olduğuna göre osilasyon frekansını hesaplayınız.

Başarılar
Doç. Dr. Bülent ÇAKMAK

$10^{10} = x$

Numara :

Ad Soyad :

Süre: 100 dakika

NOT: Sadece 4 soru cevaplandırılacaktır. 4. Soru zorunludur !!!

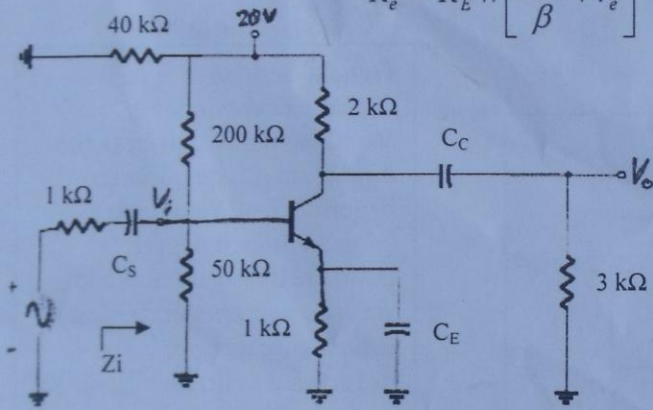
$$100 \text{ dB} = 10 \cdot \log \frac{P_1}{P_2}$$

SORU 1 (25 puan):

a) (5 puan) Bir fiber kablonun girişine uygulanan lazer sinyalinin gücü 1.2 W 'dır. Fiberin kaybı 0.2 dB/km olduğuna göre, 500 km 'lik fiberin sonunda elde edilecek güç ne kadardır?

b) (20 puan)

$$R_e = R_E \parallel \left[\frac{R'_s}{\beta} + r_e \right]$$

Yandaki yükselteç devresinde $h_{ie}=1.5 \text{ k}\Omega$,

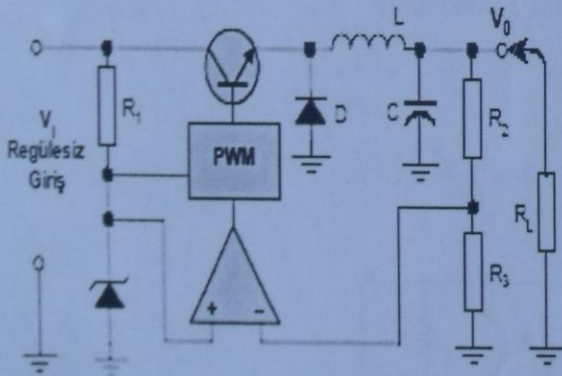
$\beta=50$ ve $r_e=10 \Omega$ olduğuna göre;

- C_S , C_C ve C_E kondansatörleri tarafından belirlenen alçak kesim frekanslarını bulunuz.
- Alçak frekans bölgesi için kesim frekansı hangi kapasite tarafından belirlenmektedir?
- Bode diyagramını alçak frekans bölgesi için çiziniz. $C_S=10 \mu\text{F}$, $C_C=1 \mu\text{F}$, $C_E=20 \mu\text{F}$

SORU 2 (25 puan):

a) PLL devresinde faz dedektörü ve voltaj kontrollü osilatörün (VCO) görevlerini yazınız.

b) Aşağıdaki regülatör devresinin türünü belirterek çalışmasını anlatınız ve çıkış geriliminin değişimini çiziniz.

Soru 3 (25 puan):

40 dB/dekad 'lık bir alçak geçiren filtre devresi çiziniz. Op-amp'ın DC kazancı=5, kesim frekansı 10 kHz , $R_1=R_2=20 \text{ k}\Omega$ olduğuna göre $C_1=C_2=C$ değerini hesaplayınız ve kazanç-frekans eğrisini çiziniz.

Numara :

Ad Soyad :

Süre: 50 dakika

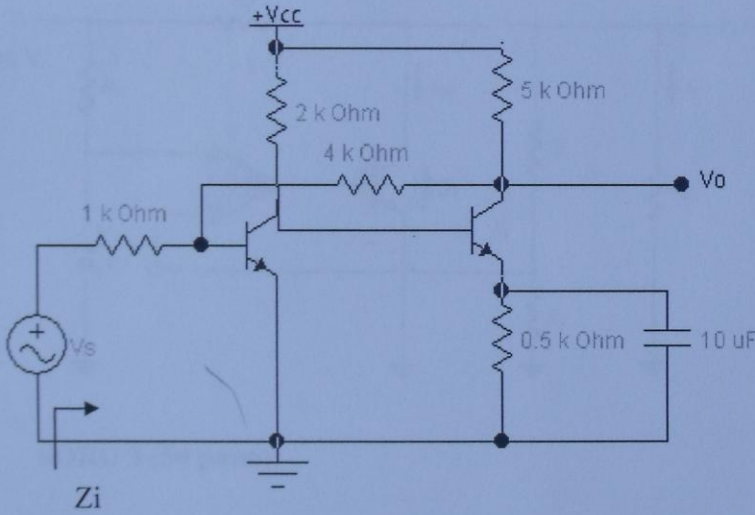
Soru 1 (40 puan):

- Birinci dereceden bir alçak ve yüksek geçiren aktif filtre devresi kullanarak iki katlı **band durduran** aktif filtre devresini çizin ve çalışmasını açıklayınız.
- $R_1=R_2=20\text{ k}$ ve $C_1=1\text{ nF}$, $C_2=0,2\text{ nF}$ olduğuna göre alt ve üst kesim frekanslarını hesaplayarak kazanç-frekans eğrisini çizin.

Soru 2: (60 p)

Aşağıdaki geribeslemeli yükselteç devresinde, $h_{ie}=1\text{ k}\Omega$ ve $h_{fe}=100$ olduğuna göre;

- Devredeki geri besleme tipini belirterek hibrit eşdeğer devreyi çizin;
- Geri besleme kazancını (A_f);
- Geri besleme gerilim kazancını (A_{Vf});
- Geri besleme giriş (Z_{if}) ve çıkış (Z_{of}) dirençlerini bulunuz.

Örnek: Seri gerilim geri besleme devresinde; $V_o=0$ yapılarak geri besleme direncinin giriş değeri ve $I_i=0$ yapılarak çıkış değeri bulunur. Buradan hareketle sizin devrenizin geri besleme türüne göre giriş ve çıkış değerlerini belirleyebilirsiniz.

Geribeslemeli devrelerde giriş ve çıkış empedanslarının tablosu:

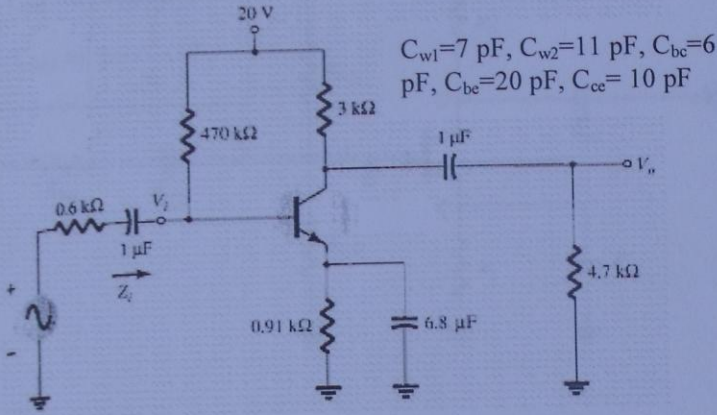
	Seri-Gerilim	Seri-Akım	Paralel-Gerilim	Paralel-Akım
Z_{if}	$Z_i (1 + \beta A)$ (artar)	$Z_i (1 + \beta A)$ (artar)	$\frac{Z_i}{1 + \beta A}$ (azalır)	$\frac{Z_i}{1 + \beta A}$ (azalır)
Z_{of}	$\frac{Z_o}{1 + \beta A}$ (azalır)	$Z_o (1 + \beta A)$ (artar)	$\frac{Z_o}{1 + \beta A}$ (azalır)	$Z_o (1 + \beta A)$ (artar)

Başarılar
Doç. Dr. Bülent ÇAKMAK

**ELEKTRONİK DEVRELER
VİZE SINAVI SORULARI**

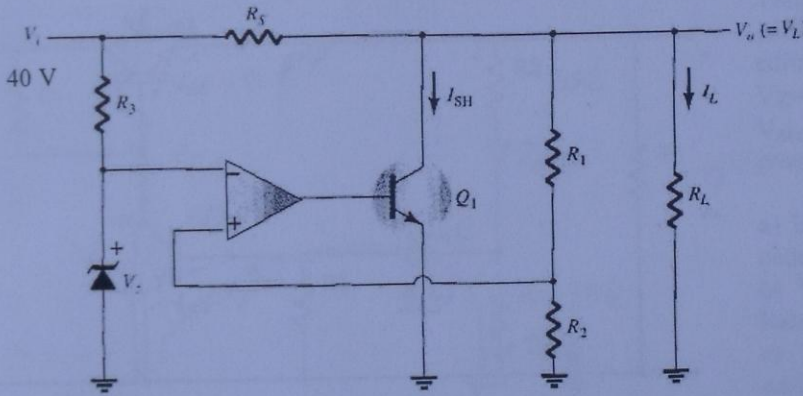
SORU 1 (50 puan):

Yandaki yükselteç devresinde $h_{ie}=1 \text{ k}\Omega$, $A_v = -73$ olduğuna göre;

- Miller etkisini (Miller kapasitansı) tanımlayınız.
- Yükseltecin yüksek frekans eşdeğerini çiziniz.
- C_{w1} , C_{w2} , C_{bc} , C_{be} , C_{ce} ne demektir?
- Giriş yüksek kesim frekans (f_{Hi}) ve çıkış yüksek kesim frekans (f_{Ho}) değerlerini hesaplayınız.
- Bode diyagramını yüksek frekans bölgesi için çiziniz.

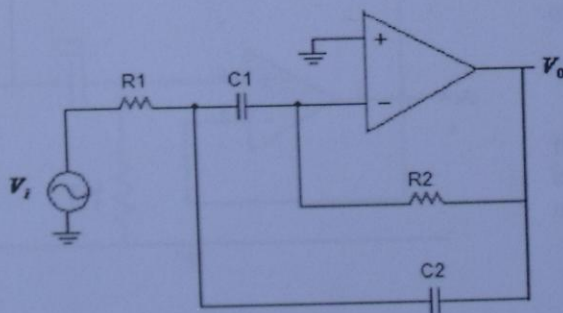
SORU 2 (50 puan):

Yandaki regülatör devresinde V_i , regüle edilmemiş giriş sinyalini ve V_o ise regüle edilmiş çıkış gerilimini gösterdiğine ve $V_Z=10 \text{ V}$, $R_1=10 \text{ k}\Omega$, $R_2=5 \text{ k}\Omega$, $R_3=800 \Omega$, $R_L=1 \text{ k}\Omega$, $V_{BE}=0.7 \text{ V}$ olduğuna göre;

- Bu devre ne tür bir regülatör devresidir?
- V_o çıkış gerilimi ile I_Z ve I_L akımlarını bulunuz.
- V_o 'ın artış veya azalışı nasıl regüle edilmektedir, açıklayınız.

SORU 3 (50 puan):

- Yanda verilmiş olan aktif filtre devresinin transfer fonksiyonunu bulunuz. ($R_1=R_2=R$ ve $C_2=2.C_1$)

$$H_s = \frac{V_o}{V_i} = ?$$

- Elde ettiğiniz transfer fonksiyonu ile hangi tür filtre gerçekleştirilebileceğini nedeniyle açıklayınız.

NOT: YUKARIDAKİ SORULARDAN SADECE İKİ TANESİNİ ÇÖZÜNÜZ.

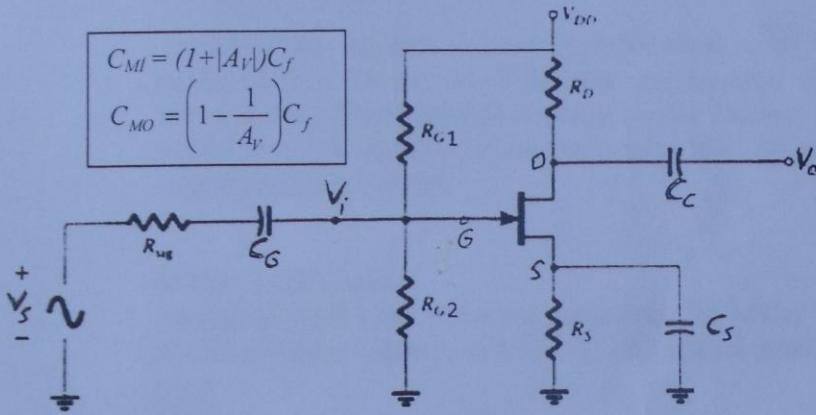
Başarılar
Doç. Dr. Bülent ÇAKMAK

Numara : 070705032 Ad Soyad : Erning Kuruoğlu

Süre: 50 dakika

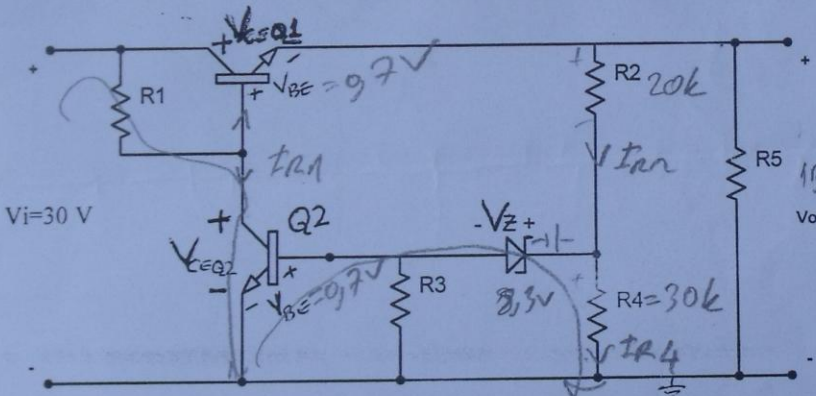
SORU 1 (50 puan):

$R_{sig} = 2 \text{ k}\Omega$, $R_{G1} = 1 \text{ M}\Omega$, $R_{G2} = 10 \text{ M}\Omega$, $R_E = 1 \text{ k}\Omega$,
 $r_d = r_{ds} \approx \infty$, $R_D = 5 \text{ k}\Omega$, $g_m = 2 \text{ mS}$, $C_G = C_C = 0.1 \mu\text{F}$,
 $C_E = 10 \mu\text{F}$, $C_{gs} = C_{gd} = C_{ds} = 4 \text{ pF}$, $C_{W1} = 6 \text{ pF}$,
 $C_{W2} = 2 \text{ pF}$, $A_V = -10$ ve $V_{DD} = 20 \text{ V}$ olduğuna göre;

- Miller kapasitansı kavramını açıklayınız ve C_{W1} , C_{W2} , C_{gs} , C_{gd} , C_{ds} kapasitelerinin adlarını yazınız.
- Yükseltcin yüksek frekans eşdeğerini çiziniz.
- Giriş yüksek kesim frekans (f_{Hi}) ve çıkış yüksek kesim frekans (f_{Ho}) değerlerini hesaplayınız.
- Bode diyagramını yüksek frekans bölgesi için çiziniz.

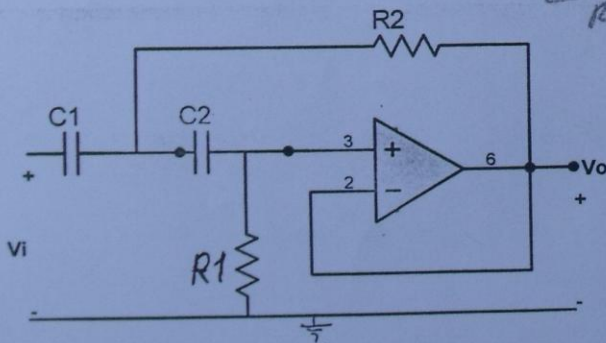
SORU 2 (50 puan):

Yandaki regülatör devresinde V_i , regüle edilmemiş giriş sinyalini ve V_o ise regüle edilmiş çıkış gerilimini gösterdiğine ve $V_Z = 8.3 \text{ V}$, $R_2 = 20 \text{ k}\Omega$, $R_4 = 30 \text{ k}\Omega$, $V_{BEQ1} = V_{BEQ2} = 0.7 \text{ V}$ ve $I_{R2} = I_{R4}$ olduğuna göre;

- Bu devre ne tür bir regülatör devresidir, neden?
- V_o , V_{R2} , V_{CEQ1} ve V_{CEQ2} gerilimlerini bulunuz.
- V_o 'ın artış veya azalışı nasıl regüle edilmektedir, açıklayınız.

SORU 3 (50 puan):

- Yanda verilmiş olan aktif filtre devresinin transfer fonksiyonunu bulunuz.

$$H_s = \frac{V_o}{V_i} = ?$$

- Elde ettiğiniz transfer fonksiyonundan hareketle bu devre ile ne tür filtre gerçekleştirilebileceğini nedeniyle açıklayınız.

NOT: YUKARIDAKİ SORULARDAN SADECE İKİ TANESİNİ ÇÖZÜNÜZ.

Başarılar
Doç. Dr. Bülent ÇAKMAK

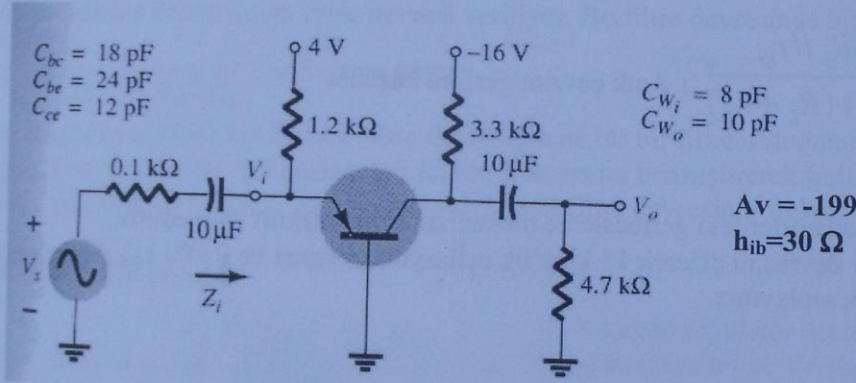
ELEKTRONİK DEVRELER FİNAL SINAVI SORULARI

SORU 1 (15 puan):

Transformatör kuplajlı A-sınıfı bir yükselteç, $\sqrt{15}$: 1 bir transformatör ile 16Ω 'luk bir yükü beslemektedir. Devre, 36 V'luk bir güç kaynağı (Vcc) kullanılarak yüke 2 W'lık bir güç aktarmaktadır. Buna göre devrenin şemasını çizerek; **a)** Trafonun primerindeki ac gücü, **b)** yük geriliminin rms değerini, **c)** primer geriliminin rms değerini ve **d)** yük ve primer akımının rms değerlerini hesaplayınız.

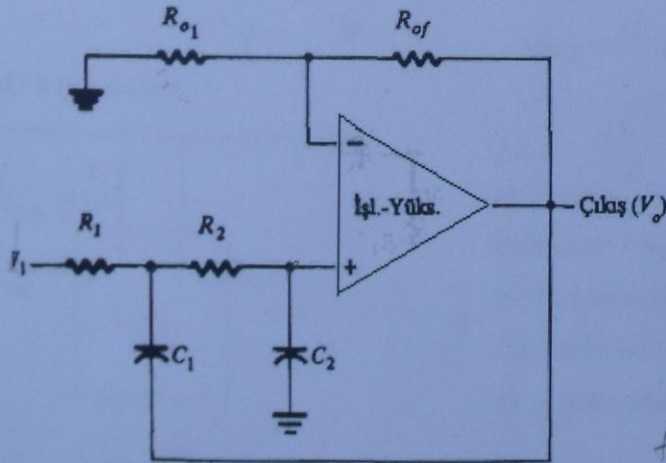
SORU 2 (25 puan):

Aşağıdaki ortak bazlı yükselteç devresinde; **a)** Miller kapasitansı kavramını açıklayınız, **b)** f_{hi} ve f_{ho} frekanslarını bulunuz, **c)** Bode eğrisini yüksek frekans cevabı için çiziniz.

SORU 3 (20 puan):

Aşağıdaki filtre devresinin, **a)** ne tür bir filtre devresi olduğunu belirtiniz, **b)** kesim frekansını ve filtrenin kazancını bulunuz, **c)** tepke grafiğini (frekans eğrisini) değerlerini de belirterek çiziniz.

$$R_{of} = 100 \text{ k}$$

$$R_{o1} = 10 \text{ k}$$

$$R_1 = R_2 = 4 \text{ k}$$

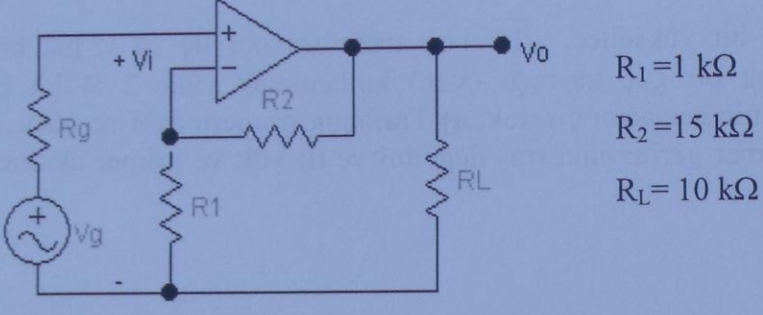
$$C_1 = C_2 = 10 \text{ nF}$$

$$f_c = \frac{1}{2\pi R_1 C_1}$$

$$V_o = \left(1 + \frac{R_{of}}{R_{o1}}\right) \cdot V_i$$

SORU 4 (25 puan):

Aşağıdaki geribeslemeli yükselteç devresinde; **a)** ne tür geribesleme yapılmıştır? **b)** Geri besleme devresinin giriş ($r_{i\beta}$), çıkış dirençlerini ($r_{o\beta}$), geribesleme parametresini, **c)** Geribesleme gerilim kazancını (K_{vf}) bulunuz.

Op-amp'ın büyüklükleri: $K=1000$, $R_i=100 \text{ k}\Omega$, $R_o=200 \Omega$

$$K_v = K \frac{R_i}{R_i + r_{o\beta}} \frac{R_L // r_{i\beta}}{R_o + (R_L + r_{i\beta})} : \text{Açık çevrim gerilim kazancı}$$

SORU 5: (15 puan)

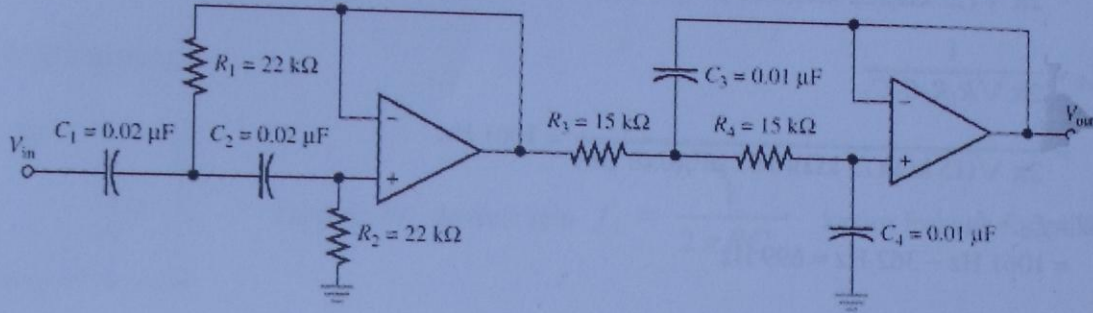
- a) Yükselteçlerde ve osilatörlerdeki geribesleme mekanizmasının farkını izah ediniz.
- b) Wien köprü osilatör devresini çizerek 15 kHz'lik osilasyon frekansı ve $R=80 \text{ k}\Omega$ değerleri için kondansatör değerini hesaplayınız.

Soru 1 (40 puan):

a) Filtre devrelerinde band genişliği (B) ve kalite faktörü (Q) kavramlarını izah ediniz.

Yukarıda bir Butterworth filtre devresi veriliyor. Bu filtre devresinde birinci katın kesim frekansı (f_{c1})

$$f_{c1} = \frac{1}{2\pi \sqrt{R_1 R_2 C_1 C_2}} \text{ olduğuna göre;}$$

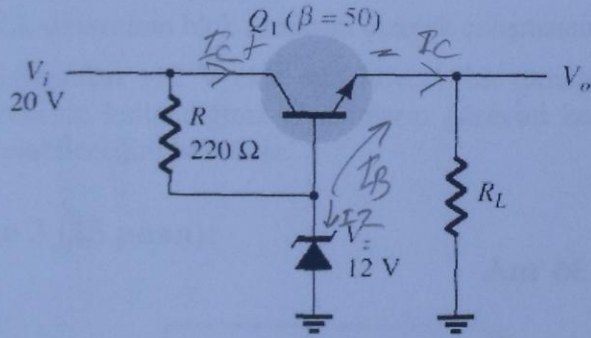
$$f_{c1} = a, f_{c2} = b$$

$$f_{c2} - f_{c1} = B \checkmark =$$

b) Birinci ve ikinci kat ile tüm filtre devresinin ne tür bir filtre olduğunu belirtiniz.

c) Alt ve üst kesim frekansları (alt kesim frekansına benzeştirerek bulabilirsiniz) ile filtre devresinin band genişliğini bulunuz. Bulduğunuz değerleri filtre devresinin frekans eğrisinde gösteriniz.

SORU 2 (30 puan):

Yandaki regülör devresinde V_i , regüle edilmemiş giriş sinyalini ve V_o ise regüle edilmiş çıkış gerilimini gösterdiğine ve $R_L = 1 \text{ k}\Omega$, $V_{BE} = 0.7 \text{ V}$ olduğuna göre;

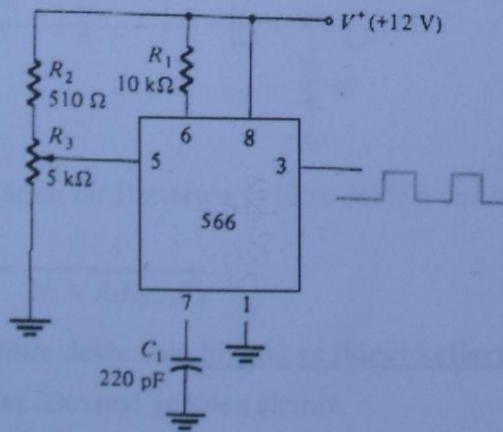
- Bu devre ne tür bir regülör devresidir?
- Devredeki V_o çıkış gerilimi ile I_B , I_C ($I_C = I_E$), I_Z , I_R ve I_L akımlarını bulunuz.
- V_o 'ın artış veya azalışı nasıl regüle edilmektedir, her iki durum için izah ediniz. (yol gösterme: Elde ettiğiniz V_o çıkış gerilim formülünü gözönüne alınız.)

$$V_o = V_z - V_{BE} \Rightarrow V_o = 12 - 0.7 = 11.3 \text{ V}$$

$$V_{CE} = 20 - V_o = 8.7 \text{ V}$$

$$I_L = \frac{V_o}{R_L} = \frac{11.3}{1 \text{ k}} = 11.3 \text{ mA}$$

SORU 3 (30 puan):

a) Yandaki devrenin ne tür bir devre olduğunu belirterek 7 nolu bacadaki çıkış işaretini çiziniz.

b) R3 potansiyometresinin alt ve üst uca getirilmesi durumları için 5 nolu bacadaki gerilimleri, alt ve üst çıkış frekanslarını hesaplayınız.

Başarılar
Doç. Dr. Bülent ÇAKMAK

ÇÖZÜM 1:

$$f_{c1} = \frac{1}{2\pi \sqrt{R_1 R_2 C_1 C_2}}$$
$$= \frac{1}{2\pi \sqrt{(22 \text{ k}\Omega)(22 \text{ k}\Omega)(0.02 \text{ }\mu\text{F})(0.02 \text{ }\mu\text{F})}} = 362 \text{ Hz}$$

$$f_{c2} = \frac{1}{2\pi \sqrt{R_1 R_2 C_1 C_2}}$$
$$= \frac{1}{2\pi \sqrt{(15 \text{ k}\Omega)(15 \text{ k}\Omega)(0.01 \text{ }\mu\text{F})(0.01 \text{ }\mu\text{F})}} = 1061 \text{ Hz}$$

$$BW = f_{c2} - f_{c1}$$
$$= 1061 \text{ Hz} - 362 \text{ Hz} = 699 \text{ Hz}$$

Çözüm 2:

$$V_o = V_Z - V_{BE} = 12 \text{ V} - 0.7 \text{ V} = \mathbf{11.3 \text{ V}}$$

$$V_{CE} = V_i - V_o = 20 \text{ V} - 11.3 \text{ V} = 8.7 \text{ V}$$

$$I_R = \frac{20 \text{ V} - 12 \text{ V}}{220 \text{ }\Omega} = \frac{8 \text{ V}}{220 \text{ }\Omega} = 36.4 \text{ mA}$$

$$I_L = \frac{V_o}{R_L} = \frac{11.3 \text{ V}}{1 \text{ k}\Omega} = 11.3 \text{ mA}$$

$$I_B = \frac{I_C}{\beta} = \frac{11.3 \text{ mA}}{50} = 226 \text{ }\mu\text{A}$$

$$I_Z = I_R - I_B = 36.4 \text{ mA} - 226 \text{ }\mu\text{A} \approx \mathbf{36 \text{ mA}}$$

Numara :

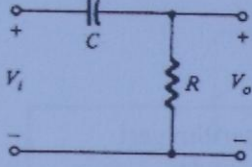
Ad Soyad :

Süre: 100 dakika

NOT: Sadece 4 soru cevaplandırılacaktır.

Soru 1 (25 puan):

(a)

Yandaki RC devresi için $f_1 = \frac{1}{2\pi RC}$ kesim frekans formülünü elde ediniz.

$X_C = 1$

b) RC kuplajlı bir BJT transistörün alçak frekans bölgesi için kazanç ($A_v |_{dB}$) formülü aşağıdaki gibidir. Buna göre $f=f_1$, $f=f_1/2$ ve $f=f_1/10$ noktaları için kazanç-frekans (bode) eğrisini çizin ve eğri üzerinde oktav ve dekad noktalarını gösteriniz.

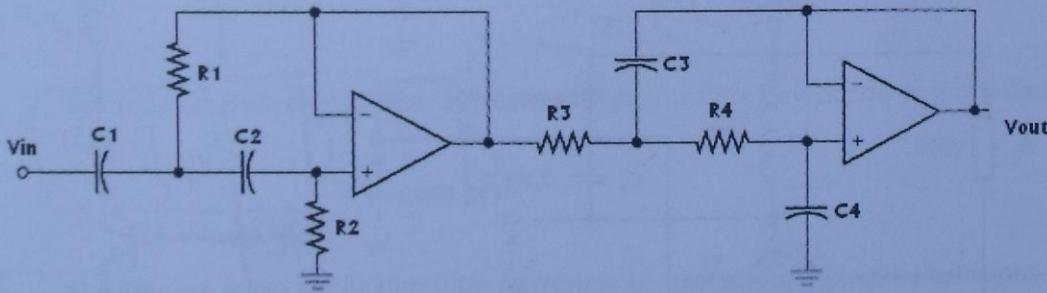
$$A_v |_{dB} \cong -20 \log_{10} \frac{f_1}{f}$$

$R = X_C = \frac{1}{2\pi f C} \Rightarrow f = \frac{1}{2\pi R C}$

Soru 2 (25 puan):

- PLL devresinin blok şemasını çizerek çalışmasını anlatınız.
- Çıkışından +12 V elde edilebilecek bir tümdevreli regülatör devresi çizin (trafodan yüke kadar). Devrenizde kullandığınız elemanların görevini belirterek doğrultucu çıkışındaki gerilimin minimum kaç volt olabileceğini belirtiniz.

Soru 3 (25 puan):

R1=R2=15 k
C1=C2=0.01 μF
R3=R4=22 k
C3=C4=0.02 μF

Yukarıda bir Butterworth filtre devresi veriliyor. Bu filtre devresinin birinci katının kesim frekansı

$$f_{c1} = \frac{1}{2\pi \sqrt{R_1 R_2 C_1 C_2}}$$

Bu filtre devresinin birinci ve ikinci katlarının verilerini değiştirerek;

- Devreyi yeniden çizin.
- Birinci ve ikinci kat ile tüm filtre devresinin ne tür bir filtre olduğunu belirtiniz.
- Alt ve üst kesim frekansları ile filtre devresinin band genişliğini bulunuz. Bulduğunuz değerleri filtre devresinin kazanç-frekans eğrisinde gösteriniz.

Numara :

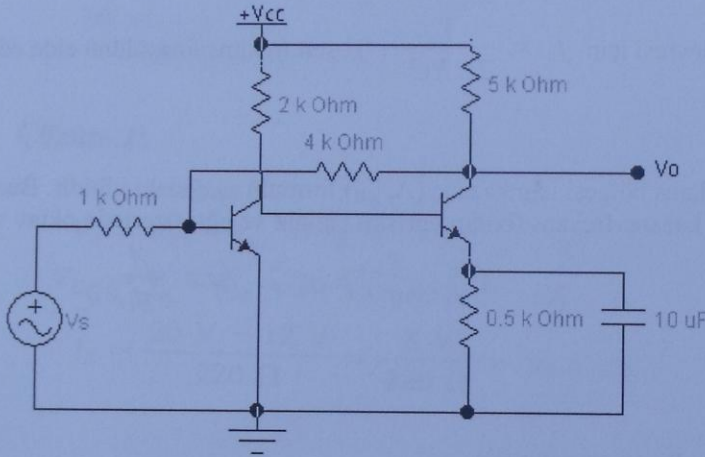
Ad Soyad :

Süre: 100 dakika

Soru 4: (25 p)

Aşağıdaki geribeslemeli yükselteç devresinde, $h_{ie}=1 \text{ k}\Omega$ ve $h_{fe}=100$ olduğuna göre;

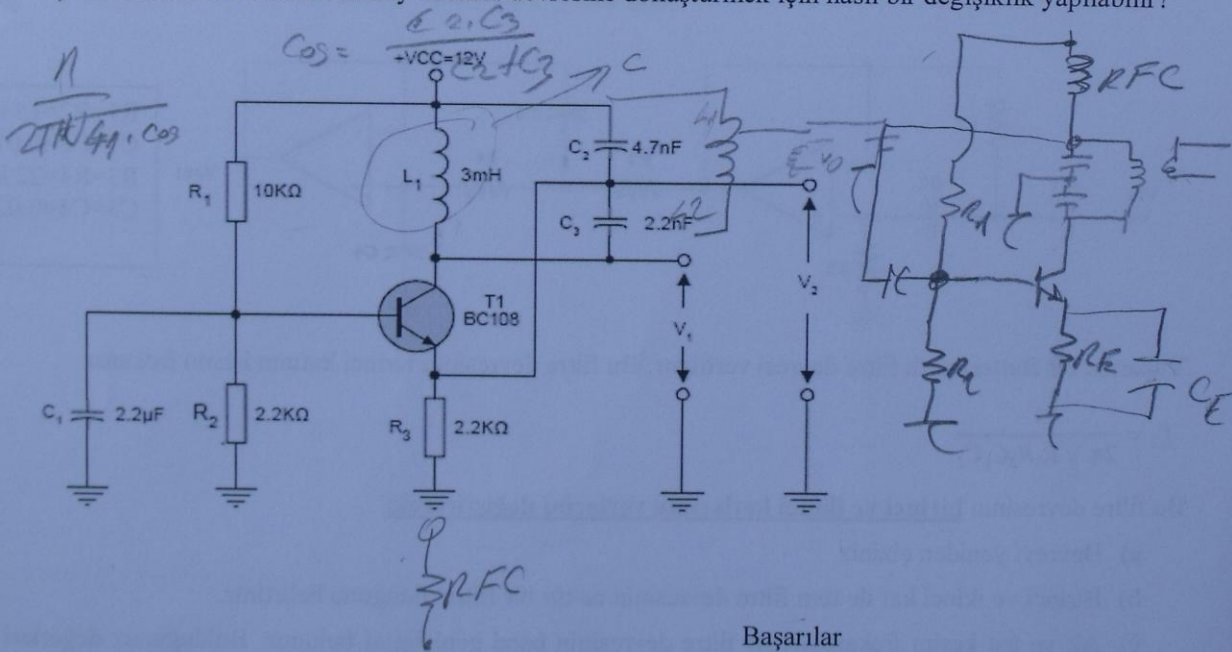
- Devredeki geri besleme tipini belirterek hibrit eşdeğer devreyi çiziniz;
- Geri besleme kazancını (A_f);
- Geri besleme gerilim kazancını (A_{Vf}) hesaplayınız.

Örnek: Seri gerilim geri besleme devresinde; $V_o=0$ yapılarak geri besleme direncinin giriş değeri ve $I_i=0$ yapılarak çıkış değeri bulunur. Buradan hareketle sizin devrenizin geri besleme türüne göre giriş ve çıkış değerlerini belirleyebilirsiniz.

Soru 5: (25 p)

- Aşağıdaki devrenin ne tür bir osilatör devresi olduğunu belirterek çalışmasını anlatınız.
- Osilasyon (rezonans) frekansını hesaplayınız (C_2 ve C_3 seri düşünülecektir).
- Bu osilatör devresini Hartley osilatör devresine dönüştürmek için nasıl bir değişiklik yapılabilir?

Başarılar
Doç. Dr. Bülent ÇAKMAK

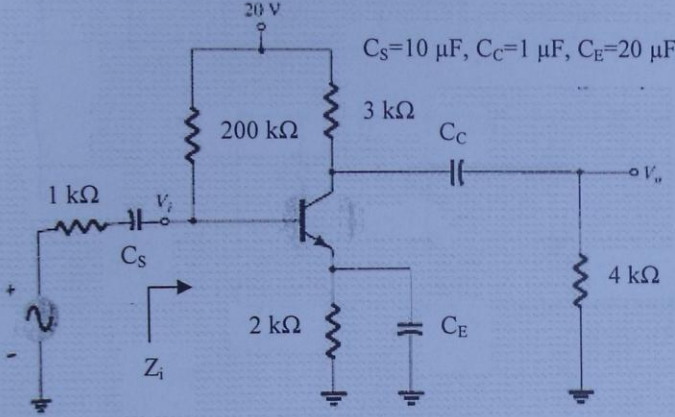
**ELEKTRONİK DEVRELER
FİNAL SINAVI SORULARI**

15.06.2008

SORU 1:

a) (8 puan) Bir filtrenin girişine 40 W güç uygulandığında filtrenin araya girme kaybı (insertion loss) 1 dB olduğuna göre filtre çıkışından kaç watt elde edilir ?

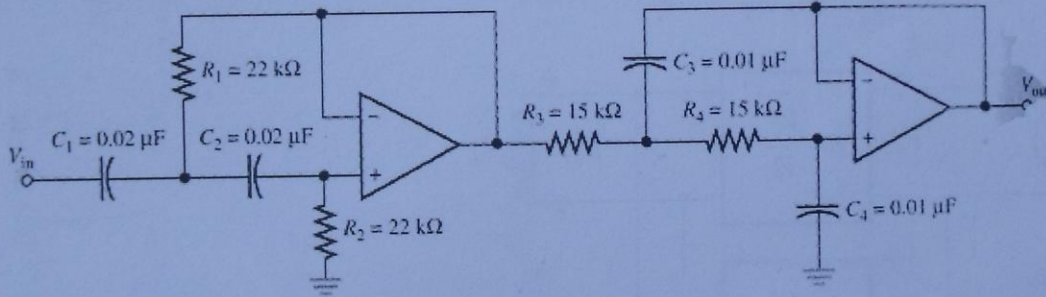
b) (20 puan)

Yandaki yükselteç devresinde $h_{ie}=1.5 \text{ k}\Omega$, $\beta=100$ ve $r_e=15 \text{ }\Omega$ olduğuna göre;

- C_S , C_C ve C_E kondansatörleri tarafından belirlenen alçak kesim frekanslarını bulunuz.
- Alçak frekans bölgesi için kesim frekansı hangi kapasite tarafından belirlenmektedir?
- Bode diyagramını alçak frekans bölgesi için çiziniz.

SORU 2 (25 puan):

Yukarıda bir Butterworth filtre devresi veriliyor. Bu filtre devresinde birinci katın kesim frekansı (f_{c1})

$$f_{c1} = \frac{1}{2\pi \sqrt{R_1 R_2 C_1 C_2}} \text{ olduğuna göre;}$$

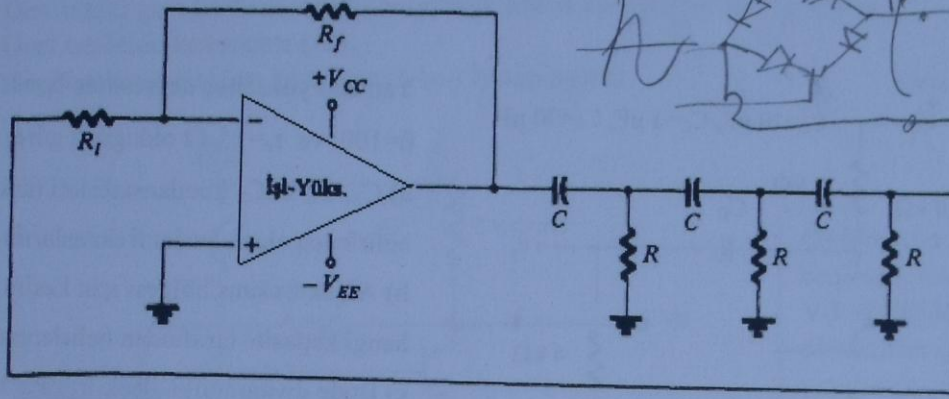
- Birinci ve ikinci kat ile tüm filtre devresinin ne tür bir filtre olduğunu belirtiniz.
- Alt ve üst kesim frekansları ile filtre devresinin band genişliğini bulunuz. Bulduğunuz değerleri filtre devresinin frekans eğrisinde gösteriniz.

SORU 3 (22 puan):

a) 7815 entegresi ile gerçekleştirilen bir regülatör devresi çizerek (trafodan yüke kadar) 7815'in giriş ve çıkışındaki gerilim değişimlerini çiziniz.

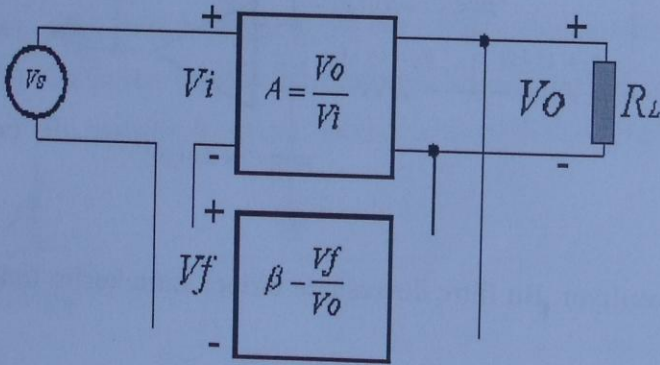
b) Aşağıdaki devrenin ne olduğunu belirterek çalışmasını anlatınız.

SORU 4 (25 puan):

a) BJT'li paralel gerilim geribeslemeli bir yükselteç devresi ve AC eşdeğerini çiziniz.

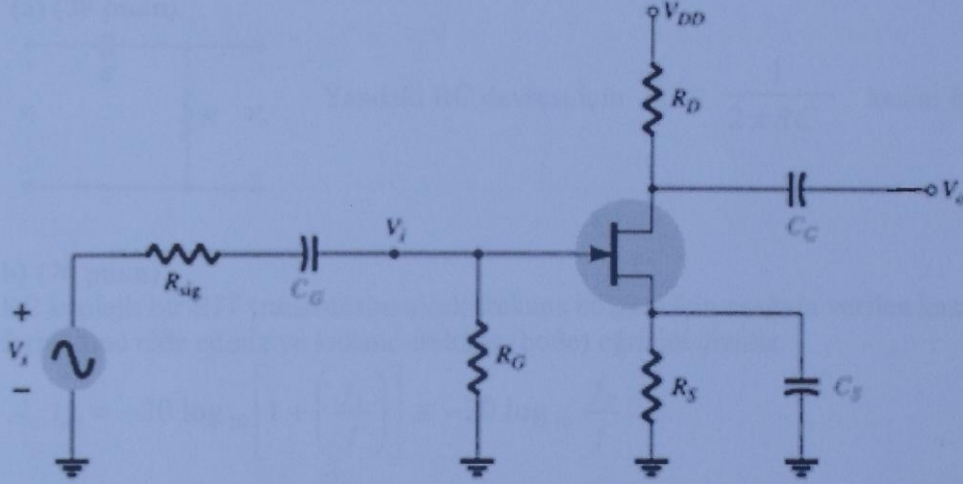
b) Aşağıdaki blok diyagramının ne tür bir geribeslemeyi gösterdiğini belirterek geribesleme kazancının $A_f = \frac{V_o}{V_s} = \frac{A}{1 + \beta A}$ olduğunu ispatlayınız.

ELEKTRONİK DEVRELER 1. QUIZ

Soru:

Yukarıdaki FET'li yükselteç devresinde: $R_{sig} = 1 \text{ k}\Omega$, $R_G = 1 \text{ M}\Omega$, $R_S = 2 \text{ k}\Omega$, $r_d = r_{ds} \cong \infty$, $R_D = 3 \text{ k}\Omega$, $g_m = 2 \text{ mS}$, $C_G = C_C = 0.1 \text{ }\mu\text{F}$, $C_S = 10 \text{ }\mu\text{F}$, $C_{gs} = C_{gd} = C_{ds} = 4 \text{ pF}$, $C_{W1} = 6 \text{ pF}$, $C_{W2} = 2 \text{ pF}$, $A_V = 10$ ve $V_{DD} = 20 \text{ V}$ olduğuna göre devrenin ac eşdeğerini çizerek;

- C_G , C_C , C_S , C_{gs} , C_{gd} , C_{ds} , C_{W1} , C_{W2} kapasitelerinin adlarını yazınız ve son beş kapasitenin devre üzerindeki yerlerini gösteriniz.
- Alt ve üst kesim frekanslarını hesaplayınız ve alt kesim frekansının hangi kapasite tarafından belirlendiğini sebebiyle birlikte belirtiniz.
- Sistemin kazanç band genişliğini hesaplayınız ve Bode eğrisini bu band genişliği bölgesi için çiziniz.

Başarılar
Doç. Dr. Bülent ÇAKMAK

Çözüm:

Ad Soyad :

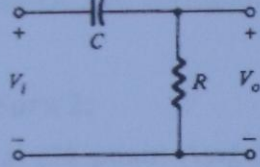
No :

28.03.2008

ELEKTRONİK DEVRELER
1. QUIZ

Soru :

(a) (30 puan)

Yandaki RC devresi için $f_1 = \frac{1}{2\pi RC}$ kesim frekans formülünü elde ediniz

b) (70 puan)

RC koplajlı bir BJT transistörün alçak frekans bölgesi için aşağıda verilen kazanç $A_v|_{dB}$ formülünü elde ediniz ve kazanç-frekans (bode) eğrisini çiziniz.

$$A_v|_{dB} = -20 \log_{10} \left[1 + \left(\frac{f_1}{f} \right) \right] \cong -20 \log_{10} \frac{f_1}{f}$$

Başarılar

Doç. Dr. Bülent ÇAKMAK

Çözüm:

Ad Soyad :

No :

17.04.2008

ELEKTRONİK DEVRELER 2. QUIZ

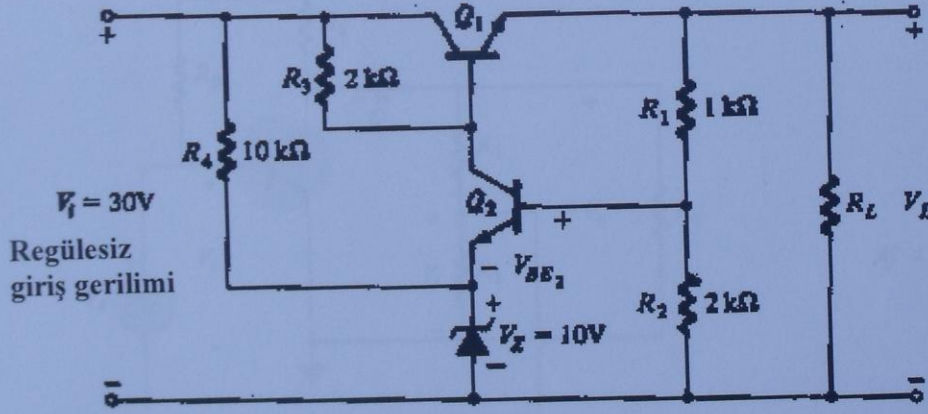
Soru 1: (30 puan)

Bir DC güç kaynağını oluşturan blokları ve işlevlerini kısaca (biri cümle) yazınız.

Soru 2:

a) (30 puan) Aşağıdaki devrenin ne tür bir regülatör (seri veya paralel) devresi olduğunu belirterek çalışmasını anlatınız. Çıkış geriliminin artması veya azalması durumunda regülasyon işlemi nasıl sağlanmaktadır?

b) (40 puan) R_4 , R_1 ve R_2 dirençlerinden geçen akımları ve V_L çıkış gerilimini hesaplayınız. Q_2 transistöründen geçen beyz akımını ihmal edebilirsiniz. $V_{BE1}=V_{BE2}=0.7\text{ V}$

Soru 3:

a) (20 puan) Entegre (tümleşik) regülatör devrelerinin diğerlerine nazaran üstünlüklerini (iki adet) belirtiniz.

b) (50 puan) Seri gerilim regülatörlerinin paralel olanlara göre üstünlüğünü belirterek kısa devre korumalı, çıkışından yüksek akım verebilen bir seri gerilim regülatör devresi çizin ve çalışmasını anlatınız.

NOT: 2. ve 3. sorulardan bir tanesini çözünüz.

Başarılar

Doç. Dr. Bülent ÇAKMAK

Ad Soyad :

No :

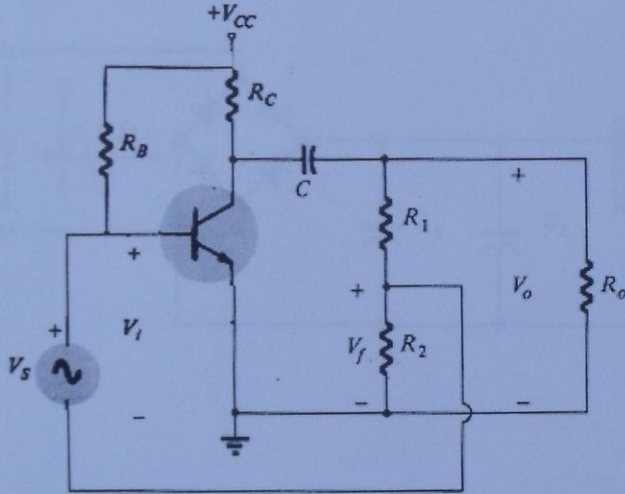
29.05.2008

ELEKTRONİK DEVRELER 3. QUIZ

Soru:

Aşağıdaki geribeslemeli yükselteç devresinde $h_{ie}=1 \text{ k}\Omega$, $h_{fe}=100$, $R_B=20 \text{ k}\Omega$, $R_C=2 \text{ k}\Omega$, $R_0=\infty$, $R_1=30 \text{ k}\Omega$, $R_2=10 \text{ k}\Omega$ ve olduğuna göre;

- (15 puan) Ne tür geribesleme yapılmıştır, sebebiyle birlikte belirtiniz.
- (20 puan) Geribeslemesiz durumdaki kazancı bulunuz.
- (30 puan) Geribesleme parametresini (β), geribesleme devresinin giriş (Z_{if}) ve çıkış dirençlerini (Z_{of}) bulunuz.
- (15 puan) Geribesleme gerilim kazancını (K_{vf}) bulunuz.
- (20 puan) Geribeslemeli yükselteçlerin kararlılığı daha iyidir ifadesinden ne anladığımızı (türevsel ifadeyi türeterek) açıklayınız.

$$A_f = \frac{A}{1 + \beta A}$$

NOT:

Geribeslemeli devrelerde giriş ve çıkış empedanslarının tablosu:

	Seri-Gerilim	Seri-Akım	Paralel-Gerilim	Paralel-Akım
Z_{if}	$Z_i (1 + \beta A)$ (artar)	$Z_i (1 + \beta A)$ (artar)	$\frac{Z_i}{1 + \beta A}$ (azalır)	$\frac{Z_i}{1 + \beta A}$ (azalır)
Z_{of}	$\frac{Z_o}{1 + \beta A}$ (azalır)	$Z_o (1 + \beta A)$ (artar)	$\frac{Z_o}{1 + \beta A}$ (azalır)	$Z_o (1 + \beta A)$ (artar)

Başarılar

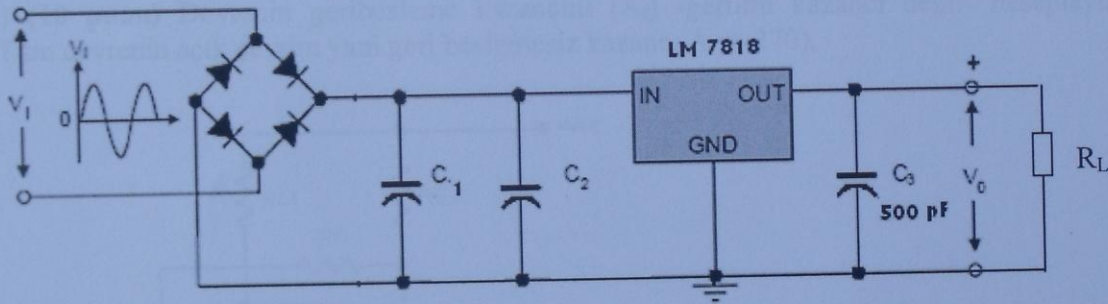
Doç. Dr. Bülent ÇAKMAK

ELEKTRONİK DEVRELER
3. QUIZ

Soru:

- a) Regülatör entegre devrelerinin diğerlerine nazaran üstünlüklerini (iki adet) belirtiniz.
- b) C_1 , C_2 ve C_3 kondansatörlerinin kullanılma amacını belirtiniz.
- c) C_1 ve C_2 üzerine düşen gerilimi bularak bu gerilimin LM 7818 regülatör entegresini sürmek için yeterli olup olmadığını sebebiyle birlikte belirtiniz.
- d) Transformatör çıkışındaki gerilimin maksimum değeri $V_1(\text{tepe})=30$ V, doğrultucu çıkışındaki dalgalılık gerilimi $V_r(\text{tepe})=4$ V ve R_L yük direncinden çekilen akım 500 mA olduğuna göre C_1 ve C_2 kapasitelerinin değerlerini bulunuz.
- e) LM 7818 entegresinin giriş ve çıkış gerilim değişimlerini çiziniz.

Başarılar
Yrd. Doç. Dr. Bülent ÇAKMAK

Çözüm:

ELEKTRONİK DEVRELER
4. QUIZ

Soru:

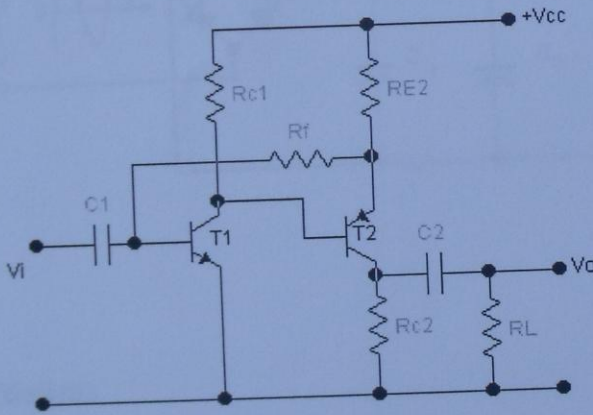
a) (20 puan) Şekil 1'deki yükselteç devresinde ne tür bir geribesleme kullanıldığını sebebiyle birlikte belirtiniz. R_f geribesleme direncinin T1 transistörünün baz ve T2 transistörünün emetör uçlarındaki eşdeğerlerinin nasıl elde edildiğini yani Şekil 2'deki ac eşdeğerin nasıl elde edildiğini izah ediniz.

b) (70 puan) Şekil 2'deki devrede geribesleme parametresi $\beta = -\frac{R_{E2}(R_{C2} + R_L)}{R_{C2}(R_f + R_{E2})}$ olduğunu

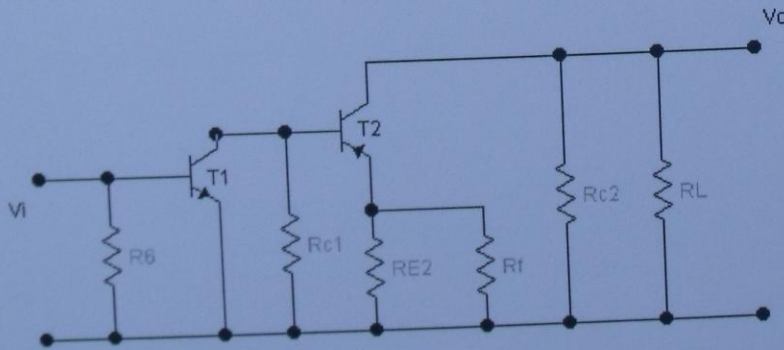
ispatlayınız. (Yol gösterme: I_{C2} ile I_o arasında bir ilişki bulursanız I_f ile I_o arasındaki ilişkiyi bulmak da kolaylaşacaktır).

Burada, $R_{E2}=2 \text{ k}\Omega$, $R_f=30 \text{ k}\Omega$, $R_{C2}=3 \text{ k}\Omega$, $R_L=5 \text{ k}\Omega$ ve $I_{C2} \cong I_{E2}$ olduğuna göre geribesleme parametresi β 'yi hesaplayınız.

c) (10 puan) Devrenin geribesleme kazancını (A_f) -gerilim kazancı değil- hesaplayınız (Tüm devrenin açık çevrim yani geri beslemesiz kazancı $A = -270$).

Şekil 1

Şekil 2

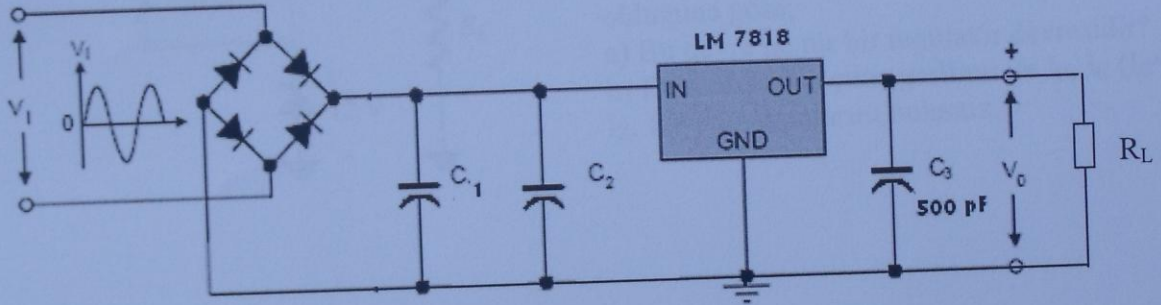
Başarılar
Yrd. Doç. Dr. Bülent ÇAKMAK

ELEKTRONİK DEVRELER 2. QUIZ

Soru:

- Regülâtör entegre devrelerinin diğerlerine nazaran üstünlüklerini (iki adet) belirtiniz.
- C_1 , C_2 ve C_3 kondansatörlerinin kullanılma amacını belirtiniz.
- C_1 ve C_2 üzerine düşen gerilimi bularak bu gerilimin LM 7818 regülâtör entegresini sürmek için yeterli olup olmadığını sebebiyle birlikte belirtiniz.
- Transformatör çıkışındaki gerilimin maksimum değeri $V_1(\text{tepe})=30$ V, doğrultucu çıkışındaki dalgalılık gerilimi $V_r(\text{tepe})=4$ V ve R_L yük direncinden çekilen akım 500 mA olduğuna göre C_1 ve C_2 kapasitelerinin değerlerini bulunuz.
- LM 7818 entegresinin giriş ve çıkış gerilim değişimlerini çiziniz.

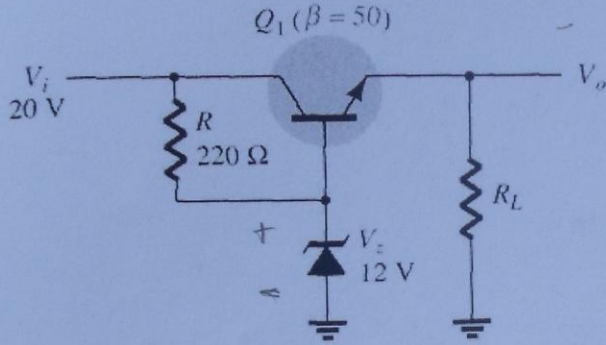
Başarılar
Doç. Dr. Bülent ÇAKMAK

Çözüm:

ELEKTRONİK DEVRELER
BÜTÜNLEME SINAVI SORULARI

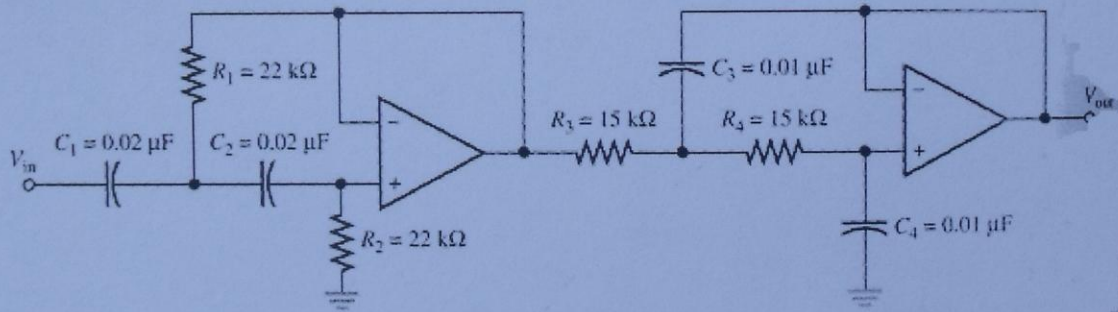
SORU 1 (25 puan):

- a) Verimliliği en yüksek olan güç yükselteç sınıfı hangisidir, örnek bir devresini çizerek çalışmasını anlatınız ve çıkış karakteristiklerini çiziniz.
- b) Alıcı ve vericinin sabit frekansta çalışmasının istendiği durumlarda hangi osilatör tipi tercih edilir, örnek bir devresini çizerek açıklayınız.

SORU 2 (25 puan):

Yandaki regülatör devresinde V_i , regüle edilmemiş giriş sinyalini ve V_o ise regüle edilmiş çıkış gerilimini gösterdiğine ve $R_L=1 \text{ k}\Omega$, $V_{BE}=0.7 \text{ V}$ olduğuna göre;

- a) Bu devre ne tür bir regülatör devresidir?
- b) Devredeki V_o çıkış gerilimi ile I_B , I_C ($I_C=I_E$), I_Z , I_R ve I_L akımlarını bulunuz.

SORU 3 (25 puan):

Yukarıda bir Butterworth filtre devresi veriliyor. Bu filtre devresinde birinci katın kesim frekansı (f_{c1})

$$f_{c1} = \frac{1}{2\pi \sqrt{R_1 R_2 C_1 C_2}} \text{ olduğuna göre;}$$

- a) Birinci ve ikinci kat ile tüm filtre devresinin ne tür bir filtre olduğunu belirtiniz.
- b) Alt ve üst kesim frekansları ile filtre devresinin band genişliğini bulunuz. Bulduğunuz değerleri filtre devresinin frekans eğrisinde gösteriniz.

SORU 4 (25 puan):

a) Aşağıdaki devrede geribesleme türünü belirterek geribesleme parametresi $\beta = -\frac{R_{E2}(R_{C2} + R_L)}{R_{C2}(R_f + R_{E2})}$ olduğunu ispatlayınız. (Yol gösterme: I_{C2} ile I_o arasında bir ilişki bulursanız I_f ile I_o arasındaki ilişkiyi bulmak da kolaylaşacaktır).

Burada, $R_{E2}=2\text{ k}\Omega$, $R_f=30\text{ k}\Omega$, $R_{C2}=3\text{ k}\Omega$, $R_L=5\text{ k}\Omega$ ve $I_{C2} \cong I_{E2}$ olduğuna göre geribesleme parametresi β 'yı hesaplayınız.

b) Devrenin geribesleme kazancını (A_f) -gerilim kazancı değil- hesaplayınız (Tüm devrenin açık çevrim yani geri beslemesiz kazancı $A = -270$).

